

Nr 175.

Av herr **Björkman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41.*

I proposition nr 2 till årets riksdag har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 såsom reservationsanslag äskat 1,000,000 kronor. I motiveringen anföres bland annat, att centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund efter verkställda utredningar framhållit såsom synnerligen önskvärt att för tillgodoseende av skogsbrukets trängande behov av ett förbättrat och utvecklat vägsystem anslag anvisades för budgetåret 1940/41 med 615,000 kronor. Gävleborgs läns skogsvårdsstyrelse hade även i särskild skrivelse hemställt, att skogsvägbyggnader måtte beredas större utrymme inom de skogliga hjälpåtgärderna. Slutligen avsåge länsstyrelsen i Västernorrlands län att inkomma med framställning, att Kungl. Maj:t måtte upptaga till övervägande frågan om ett utökat byggande av skogsvägar inom sagda län ävensom föranstalta därom att medel för ändamålet i viss angiven utsträckning anvisades.

En ändamålsenlig utvidgning av det skogliga vägnätet är, såsom departementschefen anfört, icke blott av vikt under utomordentliga förhållanden för landets bränsleförsörjning och försvarsberedskap. Även med hänsyn till mera normala förhållanden är en förbättring av de skogliga kommunikationerna av största värde såsom förutsättning för bland annat en intensiv skogsvård och därmed rikligare arbetstillfällen samt jämväl en ökning av landets värdetillgångar.

På grund av transport- och andra svårigheter har i närvarande läge bränslebehovet måst, så långt möjligt, tillgodoses huvudsakligen genom avverkningar inom de mera lättillgängliga delarna av landets skogar. Därvid har avverkning understundom gått ut över sortiment, som lämpligen bort reserveras för tillgodoseende av förädlingsindustriernas behov av råvara. Inom mera avlägset eller eljest otjänligt liggande områden har det däremot icke varit möjligt att tillvarataga befintligt gallrings- och annat mindre värdefullt virke. Avverkningen för tillgodoseende av bränslebehovet hotar på grund härav att bliva alltför hård i lättillgängliga områden, och de skogsvårdande uppgifterna eftersättas å andra sidan inom de mera av-

lägset liggande. Ett utvidgat vägnät inom de enskilda skogarna måste därför förutsättas medföra stora fördelar, icke endast ur allmän skogsökonomisk synpunkt utan även för att landets förråd av sekunda virke, tjänligt till bränsle, skall kunna tillgodogöras. Det måste sålunda vara ett trängande behov särskilt i nuvarande läge, att skogsvägarna utbyggas på ett rationellt sätt utan onödigt dröjsmål.

Erfarenheten har givit vid handen, att stora svårigheter möta för avverkningar i mera avlägset liggande områden på grund av att förläggingsmöjligheter för arbetskraft och dragare saknas. Det kan sålunda inträffa, att vägar visserligen förefinnas men att avverkningar likväl icke kunna bedrivas på grund av att exempelvis skogskojor saknas å eller på lämpligt avstånd från arbetsplatserna. Denna brist på förläggingsmöjligheter har ock menligt inverkat på anskaffningen av erforderlig arbetskraft. En överflyttning av sådan från ort till annan förutsätter, att förläggingsmöjligheter äro att tillgå; och den permanenta brist på arbetskraft inom skogsbruket, som under senare år varit rådande, skulle måhända i stor utsträckning kunnat avhjälpas, om bostadsfrågan varit bättre ordnad.

Kostnaderna för anläggning av en skogskoja äro emellertid så stora, att det knappast är möjligt för en enskild skogsägare att ensam svara därför. Den ekonomiska belastningen blir i många fall för tung även om kojorna byggdes gemensamt av ägarna till flera smärre skogslotter. Då det måste anses ligga i statens intresse att medverka till undanröjandet av alla hinder för bland annat en utökad vedproduktion, skulle det vara synnerligen påkallat att genom beviljande av statsbidrag efter vissa grunder stimulera tillkomsten av förläggingsmöjligheter för arbetskraft och dragare. Det måste därvid förutsättas, enligt vår mening, att förläggningarna anordnas enligt utfärdade föreskrifter, så att en tillfredsställande standard upprätthålles.

En koja för exempelvis åtta man torde för närvarande draga en kostnad av omkring 2,000 kronor och för tolv man av omkring 3,000 kronor. Per kojplats blir detta i medeltal cirka 250 kronor. För erhållande av enklast möjliga regler för bidragstilldelningen kunde tänkas, att statsbidraget bestämdes till 100 kronor per kojplats eller 40 procent av kostnaden. Efter enahanda grund borde bidrag även utgå, då anläggningen inrymmer torkrum och kök för gemensamt hushåll med kock samt stall för dragare. Ett statsanslag av förslagsvis 500,000 kronor måste sålunda anses för ändamålet erforderligt. Denna utgift är i förhållande till de stora belopp, som i dessa dagar måste disponeras för anskaffning av vedbränsle, synnerligen ringa. Resultatet därav torde å andra sidan kunna påräknas bliva av väsentlig betydelse.

I nuvarande läge är det synnerligen viktigt, att folkförsörjningssynpunkterna i främsta rummet beaktas och att statsverkets utgifter koncentreras till ändamål, där ett produktivt utbyte snabbast kan vara att påräkna.

Ur sådan synpunkt torde en ökning av anslaget för ovan angivna ändamål få anses mycket berättigad.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 2 angående anslag till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo måtte:

dels höja anslaget med 500,000 kronor och sålunda för ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor;

dels ock, med beaktande av ovan framförda synpunkter, föreskriva, att av anslaget må såsom bidrag till anordnande av skogskojor och andra därmed jämförliga förläggningar disponeras ett belopp av 500,000 kronor.

Stockholm den 1 februari 1941.

Gust. Björkman.

Gustaf Velandér.

William Nisser.

Robert von Horn.
